

การดำเนินการเพื่อจัดการความเสี่ยงการทุจริตและประพฤติมิชอบ

วันที่ ๑ มกราคม - ๓๑ มีนาคม ๒๕๖๕

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ตำบลศาลายา อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม

คำนำ

เหตุการณ์ความเสี่ยงด้านการทุจริตและประพฤติมิชอบเกิดแล้วจะมีผลกระทบทางลบ ซึ่งปัญหาจากสาเหตุต่าง ๆ ที่ค้นหาต้นตอที่แท้จริงได้ยาก ความเสี่ยงจึงจำเป็นต้องคิดล่วงหน้าเสมอ การป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบ คือ การแก้ไขปัญหาการทุจริตและประพฤติมิชอบที่ยั่งยืน ซึ่งเป็นหน้าที่ความรับผิดชอบของหน่วยงาน และเป็นเจตจำนง ของทุกองค์กรที่ร่วมต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบทุกรูปแบบ

การนำเครื่องมือประเมินความเสี่ยงการทุจริตและประพฤติมิชอบ และการดำเนินการเพื่อจัดการความเสี่ยงการทุจริตและประพฤติมิชอบมาใช้ในมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย จะช่วยให้เป็นหลักประกันในระดับหนึ่งได้ว่าการดำเนินการของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย จะไม่มีการทุจริตและประพฤติมิชอบหรือในกรณีที่พบกับการทุจริตและประพฤติมิชอบที่ไม่คาดคิด โอกาสที่จะประสบกับปัญหาน้อยกว่าหน่วยงานอื่น หรือหากเกิดความเสียหายขึ้นก็จะเป็นความเสียหายที่น้อยกว่าหน่วยงานที่ไม่มีการนำเครื่องมือประเมินความเสี่ยงการทุจริตและประพฤติมิชอบ และการดำเนินการเพื่อจัดการความเสี่ยงการทุจริตและประพฤติมิชอบมาใช้ เพราะได้มีการเตรียมการป้องกันล่วงหน้าไว้ โดยให้เป็นส่วนหนึ่งของการปฏิบัติงานประจำ

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย จึงได้จัดทำเอกสารการประเมินความเสี่ยงการทุจริตและประพฤติมิชอบ และการดำเนินการเพื่อจัดการความเสี่ยงการทุจริตและประพฤติมิชอบ เพื่อเป็นมาตรการป้องกันการทุจริตเชิงรุกที่มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลต่อไป

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	
ความเสี่ยงทุจริตและประพฤติมิชอบ ๑	๑
ความเสี่ยงทุจริตและประพฤติมิชอบ ๒	๑
ความเสี่ยงทุจริตและประพฤติมิชอบ ๓	๒
ความเสี่ยงทุจริตและประพฤติมิชอบ ๔	๓
ความเสี่ยงทุจริตและประพฤติมิชอบ ๕	๓
ความเสี่ยงทุจริตและประพฤติมิชอบ ๖	๔
ความเสี่ยงทุจริตและประพฤติมิชอบ ๗	๕
ความเสี่ยงทุจริตและประพฤติมิชอบ ๘	๖
ความเสี่ยงทุจริตและประพฤติมิชอบ ๙	๗
ความเสี่ยงทุจริตและประพฤติมิชอบ ๑๐	๗
ความเสี่ยงทุจริตและประพฤติมิชอบ ๑๑	๘

ความเสี่ยงการทุจริตและประพฤติมิชอบ ๑:

การทุจริตในการยืมเงินทตรง

คำอธิบาย: มีการยืมเงินทตรง เฉพาะกิจกรรมหนึ่ง ๆ แต่เมื่อจบกิจกรรมนั้นแล้ว ไม่ได้มีการนำเอกสารการใช้จ่ายมาหักล้างเงินยืมทตรงจ่าย และคืนเงินที่เหลือให้กับมหาวิทยาลัย ภายในเวลาที่กำหนด แต่นำไปใช้เพื่อประโยชน์ส่วนตัว

สิ่งที่ได้ดำเนินการแล้ว:

- มีการกำหนดหลักเกณฑ์การยืมเงินทตรง ห้ามยืมซ้ำ เป็นต้น
- มีการกำหนดขั้นตอนการทวงถาม และดำเนินการจริงจังกตามขั้นตอน
- มีการกำหนดหลักเกณฑ์การหักเงินเดือนกรณีที่ไม่มีการส่งเอกสารหักล้างภายในเวลาที่กำหนด
- จำกัดรายการค่าใช้จ่ายที่สามารถยืมเงินทตรง เช่นเฉพาะในกรณีเดินทางนอกสถานที่ เป็นต้น โดยรายการอื่นให้จ่ายตามขั้นตอนปกติทางการเงิน เช่น ค่าวิทยากร ค่าตอบแทน เป็นต้น

สิ่งที่ต้องทำเพิ่มเติม:

-

ความเสี่ยงการทุจริตและประพฤติมิชอบ ๒:

การทุจริตในการรับเงินค่าธรรมเนียมบำรุงการศึกษา

คำอธิบาย: เจ้าหน้าที่ที่ทำการรับเงินค่าบำรุงการศึกษา ไม่ได้นำเงินที่รับมาจากนักศึกษา เข้ามหาวิทยาลัย แต่นำไปใช้เพื่อประโยชน์ส่วนตน

สิ่งที่ได้ดำเนินการแล้ว:

- การรับชำระเงิน ต้องทำรายการจากระบบ REG
- สำหรับบางแห่งที่ยังไม่ได้ใช้ใบเสร็จรับเงินจากระบบ REG ต้องมีการตรวจสอบการใช้ใบเสร็จอย่างสม่ำเสมอ
- มีการควบคุมการนำเงินเข้าบัญชีมหาวิทยาลัยทุกสิ้นวัน โดยกระทบยอดรวมตามใบเสร็จที่ออกในแต่ละวัน เทียบหมายเลขใบเสร็จที่ออกต้องเรียงมาจากหมายเลขของวันก่อน

สิ่งที่ต้องทำเพิ่มเติม:

- มีการบังคับให้ทุกแห่งต้องใช้ใบเสร็จรับเงินที่ออกจากระบบ REG ในการรับเงินค่าบำรุงการศึกษาเท่านั้น

ความเสี่ยงการทุจริตและประพฤติมิชอบ ๓:

การสืบราคา ไม่ได้ดำเนินการอย่างโปร่งใส

คำอธิบาย:

เจ้าหน้าที่พัสดุ ไม่ได้ดำเนินการสืบราคาจากผู้ขาย 3 รายอย่างเหมาะสม แต่อาจมีการบริหารจัดการ ให้ส่งใบเสนอราคา เพื่อให้มีหลักฐานตามระเบียบ แต่มีการเจาะจงผู้ขายสำหรับรายการนั้นเรียบร้อยแล้ว

สิ่งที่ได้ดำเนินการแล้ว:

- มีนโยบายต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชัน ซึ่งมีการเผยแพร่ต่อบุคลากรของมหาวิทยาลัย และต่อประชาชนทั่วไป
- มีช่องทางในการแจ้งข้อร้องเรียน เบาะแสการกระทำทุจริต คอร์รัปชัน
- มีการบวนการสอบข้อเท็จจริง เพื่อดำเนินการทางวินัย และทางละเมิด
- ดำเนินการจัดซื้อ-จัดจ้าง ตามระเบียบพัสดุ และข้อบังคับอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง
- มีขั้นตอนการตรวจสอบ และอนุมัติตามลำดับ และตามวงเงิน
- จัดทำ Vendor approved List สำหรับวัสดุ และการบริการแต่ละประเภท โดยผู้ค้าที่จะอยู่ใน Approved List ต้องได้รับการพิจารณาอนุมัติ โดยคณะกรรมการที่จัดตั้งขึ้นมาเฉพาะการนี้ ซึ่งควรจะเป็นอิสระจากหน้าที่ความรับผิดชอบด้านการจัดซื้อ-จัดจ้าง
- Approved List นี้ควรจะมีการพิจารณาอย่างน้อยปีละครั้ง

สิ่งที่ต้องทำเพิ่มเติม:

- การสอบราคาต้องดำเนินการจากผู้ค้าภายใน Vendor Approved List นี้เท่านั้น

ความเสี่ยงการทุจริตและประพฤตินิชอบ ๔:

การประกวดราคา มีการฮั้วประมูล

คำอธิบาย: การดำเนินการจัดซื้อ-จัดจ้างรายการครุภัณฑ์ และสิ่งก่อสร้าง ทำการประกวดราคาโดยกลุ่มผู้ขายที่มีการตกลงร่วมกันมาแล้ว

สิ่งที่ได้ดำเนินการแล้ว:

- มีนโยบายต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชัน ซึ่งมีการเผยแพร่ต่อบุคลากรของมหาวิทยาลัย และต่อประชาชนทั่วไป
- มีช่องทางในการแจ้งข้อร้องเรียน เบาะแสการกระทำทุจริต คอร์รัปชัน
- มีการบวนการสอบข้อเท็จจริง เพื่อดำเนินการทางวินัย และทางละเมิด
- ดำเนินการจัดซื้อ-จัดจ้าง ตามระเบียบพัสดุ และข้อบังคับอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง
- มีขั้นตอนการตรวจสอบ และอนุมัติตามลำดับ และตามวงเงิน
- คณะกรรมการที่พิจารณาผลการประมูล ควรเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถในประเภทการจัดซื้อ-จัดจ้างนั้นๆ
- มีขั้นตอนการตรวจสอบประวัติ และความสัมพันธ์ของผู้ประมูลอย่างเข้มข้น จริงจัง

สิ่งที่ต้องทำเพิ่มเติม:

- มีการจัดทำ Black List ของผู้ค้าแต่ละประเภทที่มีประวัติเสียทั้งที่มหาวิทยาลัย และหน่วยงานรัฐอื่นๆ

ความเสี่ยงการทุจริตและประพฤตินิชอบ ๕:

การกำหนด TOR เอื้อประโยชน์ให้กับผู้ค้าบางราย

คำอธิบาย: การกำหนด TOR ดำเนินการโดยมีการกำหนดเงื่อนไข สเปคของวัสดุ ที่เอื้อต่อกลุ่มผู้ค้าที่มีผลประโยชน์ร่วมกัน

สิ่งที่ได้ดำเนินการแล้ว:

- มีนโยบายต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชัน ซึ่งมีการเผยแพร่ต่อบุคลากรของมหาวิทยาลัย และต่อประชาชนทั่วไป
- มีช่องทางในการแจ้งข้อร้องเรียน เบาะแสการกระทำทุจริต คอร์รัปชัน
- มีการบวนการสอบข้อเท็จจริง เพื่อดำเนินการทางวินัย และทางละเมิด
- ดำเนินการจัดซื้อ-จัดจ้าง ตามระเบียบพัสดุ และข้อบังคับอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง
- มีขั้นตอนการตรวจสอบ และอนุมัติตามลำดับ และตามวงเงิน

สิ่งที่ต้องทำเพิ่มเติม: คณะกรรมการพิจารณา TOR ควรจะเป็นอิสระจากกระบวนการจัดซื้อ-จัดจ้าง เป็นผู้เชี่ยวชาญในประเภทของการจัดซื้อ-จัดจ้างนั้น ๆ ซึ่งอาจจะเป็นบุคคลภายนอกที่รับเชิญมาเพื่อการนั้นๆ

ความเสี่ยงการทุจริตและประพฤติมิชอบ ๖:

มีการผูกขาดสำหรับการจัดซื้อ-จัดจ้าง แบบเฉพาะเจาะจงสำหรับวัสดุประเภทใด ประเภทหนึ่ง

คำอธิบาย: มีการกำหนดผู้ค้าสำหรับวัสดุ/สินค้าหนึ่งๆ ไว้ก่อนแล้ว สำหรับการจัดซื้อ-จัดจ้างแบบเฉพาะเจาะจง ซึ่งผู้ค้านั้นอาจจะมีการเอื้อประโยชน์กับเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง

สิ่งที่ได้ดำเนินการแล้ว:

- มีนโยบายต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชัน ซึ่งมีการเผยแพร่ต่อบุคลากรของมหาวิทยาลัย และต่อประชาชนทั่วไป
- มีช่องทางในการแจ้งข้อร้องเรียน เบาะแสการกระทำทุจริต คอร์รัปชัน
- มีการบวนการสอบข้อเท็จจริง เพื่อดำเนินการทางวินัย และทางละเมิด
- ดำเนินการจัดซื้อ-จัดจ้าง ตามระเบียบพัสดุ และข้อบังคับอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง
- มีขั้นตอนการตรวจสอบ และอนุมัติตามลำดับ และตามวงเงิน
- จัดทำ Vendor approved List สำหรับวัสดุ และการบริการแต่ละประเภท โดยผู้ค้าที่จะอยู่ใน Approved List ต้องได้รับการพิจารณาอนุมัติ โดยคณะกรรมการที่จัดตั้งขึ้นมาเฉพาะการนี้ ซึ่งควรจะเป็นอิสระจากหน้าที่ความรับผิดชอบด้านการจัดซื้อ-จัดจ้าง
- Approved List นี้ควรจะมีการพิจารณาอย่างน้อยปีละครั้ง

สิ่งที่ต้องทำเพิ่มเติม:

- การจัดซื้อ-จัดจ้างด้วยวิธีเฉพาะเจาะจงต้องดำเนินการจากผู้ค้าภายใน Vendor Approved List นี้เท่านั้น

ความเสี่ยงการทุจริตและประพฤติมิชอบ ๗:

หลักเสี่ยงกระบวนการจัดซื้อตามระเบียบ เช่น การแบ่งซื้อแบ่งจ้าง

คำอธิบาย: มีความพยายามที่จะหลีกเลี่ยงวิธีการจัดซื้อ-จัดจ้างตามระเบียบพัสดุ ที่มีการกำหนดเงื่อนไขตามวงเงิน หรือตามประเภทรายการ เช่น การแบ่งซื้อ-แบ่งจ้าง การเปลี่ยนประเภทรายการจากการจัดจ้าง เป็นการจ้างที่ปรึกษา หรือการจ้างลูกจ้างชั่วคราว เป็นต้น

สิ่งที่ได้ดำเนินการแล้ว:

- มีนโยบายต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชัน ซึ่งมีการเผยแพร่ต่อบุคลากรของมหาวิทยาลัย และต่อประชาชนทั่วไป
- มีช่องทางในการแจ้งข้อร้องเรียน เบาะแสการกระทำทุจริต คอร์รัปชัน
- มีการบวนการสอบข้อเท็จจริง เพื่อดำเนินการทางวินัย และทางละเมิด
- ดำเนินการจัดซื้อ-จัดจ้าง ตามระเบียบพัสดุ และข้อบังคับอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง
- มีขั้นตอนการตรวจสอบ และอนุมัติตามลำดับ และตามวงเงิน
- มีการจัดทำแผนการจัดซื้อ-จัดจ้างล่วงหน้า เป็นรายเดือน รายไตรมาส และรายปี โดยแผนดังกล่าวต้องได้รับการพิจารณาอนุมัติโดยคณะกรรมการ หรือผู้บริหารที่ได้รับการมอบอำนาจ เมื่อมีแผนการจัดซื้อล่วงหน้า จะสามารถตรวจสอบได้ว่าควรใช้วิธีการใดให้เหมาะสม และถูกต้องตามระเบียบ

สิ่งที่ต้องทำเพิ่มเติม:

-

ความเสี่ยงการทุจริตและประพฤติมิชอบ ๘:

การแต่งตั้งคณะกรรมการชุดต่าง ๆ ในการจัดซื้อจัดจ้างไม่เหมาะสมและไม่โปร่งใส

คำอธิบาย: การแต่งตั้งคณะกรรมการต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดซื้อ-จัดจ้าง เช่น คณะกรรมการกำหนดราคากลาง คณะกรรมการร่าง TOR คณะกรรมการตรวจรับงาน เป็นต้น ไม่มีคุณสมบัติที่เหมาะสม เป็นกลุ่มคนที่เอื้อประโยชน์ต่อกัน ไม่ได้มีการดำเนินการตามหน้าที่ ความรับผิดชอบตามที่ได้รับมอบหมาย

สิ่งที่ได้ดำเนินการแล้ว:

- มีนโยบายต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชัน ซึ่งมีการเผยแพร่ต่อบุคลากรของมหาวิทยาลัย และต่อประชาชนทั่วไป
- มีช่องทางในการแจ้งข้อร้องเรียน เบาะแสการกระทำทุจริต คอร์รัปชัน
- มีการบวนการสอบข้อเท็จจริง เพื่อดำเนินการทางวินัย และทางละเมิด
- ดำเนินการจัดซื้อ-จัดจ้าง ตามระเบียบพัสดุ และข้อบังคับอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง
- มีขั้นตอนการตรวจสอบ และอนุมัติตามลำดับ และตามวงเงิน

สิ่งที่ต้องทำเพิ่มเติม:

มีการจัดทำรายชื่อผู้มีคุณสมบัติที่เหมาะสมสำหรับเป็นกรรมการในการจัดซื้อ-จัดจ้างแต่ละประเภท โดยอาจจะเป็นบุคลากรภายใน หรือภายนอกที่มีความซื่อสัตย์สุจริต และมีความเชี่ยวชาญในรายการนั้น ๆ รายชื่อดังกล่าวจะมีการพิจารณา และอนุมัติเป็นรายปี เมื่อจะมีการแต่งตั้งคณะกรรมการชุดใดๆ จะต้องเลือกจากบุคคลที่ปรากฏในรายชื่อที่มีการอนุมัติเท่านั้น

ความเสี่ยงการทุจริตและประพฤตินิชอบ ๙:

การตรวจรับการจ้างไม่ตรงตามรูปแบบไม่ครบถ้วนตามรายการในเอกสารหรือตามสัญญา

คำอธิบาย: ผู้ทำหน้าที่ตรวจรับการจัดซื้อ-จัดจ้างไม่ได้ทำหน้าที่อย่างโปร่งใส ลงนามตรวจรับทั้งๆที่ คุณภาพไม่เป็นไปตามที่กำหนด หรือปริมาณที่รับไม่ครบถ้วน

สิ่งที่ได้ดำเนินการแล้ว:

- มีนโยบายต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชัน ซึ่งมีการเผยแพร่ต่อบุคลากรของมหาวิทยาลัย และต่อประชาชนทั่วไป
- มีช่องทางในการแจ้งข้อร้องเรียน เบาะแสการกระทำทุจริต คอร์รัปชัน
- มีการบวนการสอบข้อเท็จจริง เพื่อดำเนินการทางวินัย และทางละเมิด
- ดำเนินการจัดซื้อ-จัดจ้าง ตามระเบียบพัสดุ และข้อบังคับอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง
- มีขั้นตอนการตรวจสอบ และอนุมัติตามลำดับ และตามวงเงิน

สิ่งที่ต้องทำเพิ่มเติม:

คณะกรรมการตรวจรับสินค้า-บริการ ควรจะผสมผสานระหว่างเจ้าหน้าที่พัสดุ เจ้าหน้าที่ในหน่วยงานผู้ต้องการสินค้าและบริการ ผู้เชี่ยวชาญในสินค้า-บริการนั้นๆ และเจ้าหน้าที่จากหน่วยงานอื่นที่เป็นอิสระจากกระบวนการจัดซื้อ-จัดจ้าง

ความเสี่ยงการทุจริตและประพฤตินิชอบ ๑๐:

รายการที่จ่ายในโครงการ เช่น ค่าตอบแทนค่าอาหาร ค่าวัสดุอุปกรณ์ไม่เป็นไปตามที่เกิดขึ้นจริง

คำอธิบาย: รายการจ่ายของโครงการที่สำคัญ ได้แก่ ค่าตอบแทน ค่าอาหาร ค่าวัสดุ ประชาสัมพันธ์ ค่าตกแต่งสถานที่ เป็นต้น รายการเหล่านี้ มักจ่ายให้บุคคลธรรมดา ซึ่งจะลงนามในใบสำคัญรับเงิน ซึ่งอาจจะไม่ได้มีรายการที่เกิดขึ้นจริง และบุคคลที่ลงนามเป็นบุคคลที่มีผลประโยชน์ร่วมกับผู้จัดโครงการ

สิ่งที่ได้ดำเนินการแล้ว:

- รายการอาหาร และวัสดุอุปกรณ์ต้องดำเนินการผ่านขั้นตอนตามระเบียบพัสดุ
- รายการอาหาร ต้องมีรูปถ่ายอาหาร และมีรายชื่อผู้เข้าร่วมกิจกรรม ที่ร่วมรับประทานอาหารมาประกอบ
- มีขั้นตอนการตรวจสอบ และอนุมัติก่อนการจ่ายเงิน
- การจ่ายค่าตอบแทน ควรจะมีรูปประกอบขณะบรรยาย หรือขณะทำกิจกรรม และมีหลักฐานอื่น เช่น เนื้อหาการบรรยาย รายงานการประเมินกิจกรรมจากผู้เข้าร่วมกิจกรรม เป็นต้น

สิ่งที่ต้องทำเพิ่มเติม:

- ค่าอาหาร ควรจะจ่ายให้เฉพาะผู้ค้าที่ประกอบอาชีพนี้ มีหน้าร้าน หรือมีหลักฐานการค้าอาหารเป็นการทั่วไป

ความเสี่ยงการทุจริตและประพฤติมิชอบ ๑๑:

การตรวจรับการจ้างไม่ตรงตามรูปแบบราชการ โดยมีการรับเงินหรือผลประโยชน์จากผู้รับจ้าง

คำอธิบาย:

ผู้ทำหน้าที่ตรวจรับการจัดซื้อ-จัดจ้างไม่ได้ทำหน้าที่อย่างโปร่งใส ลงนามตรวจรับทั้งๆที่คุณภาพไม่เป็นไปตามที่กำหนด หรือปริมาณที่รับไม่ครบถ้วน

สิ่งที่ได้ดำเนินการแล้ว:

- มีนโยบายต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชัน ซึ่งมีการเผยแพร่ต่อบุคลากรของมหาวิทยาลัย และต่อประชาชนทั่วไป
- มีช่องทางในการแจ้งข้อร้องเรียน เบาะแสการกระทำทุจริต คอร์รัปชัน
- มีการบวนการสอบข้อเท็จจริง เพื่อดำเนินการทางวินัย และทางละเมิด
- ดำเนินการจัดซื้อ-จัดจ้าง ตามระเบียบพัสดุ และข้อบังคับอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง
- มีขั้นตอนการตรวจสอบ และอนุมัติตามลำดับ และตามวงเงิน
- คณะกรรมการตรวจรับสินค้า-บริการ ควรจะผสมผสานระหว่างเจ้าหน้าที่พัสดุ เจ้าหน้าที่ในหน่วยงานผู้ต้องการสินค้าและบริการ ผู้เชี่ยวชาญในสินค้า-บริการนั้นๆ และเจ้าหน้าที่จากหน่วยงานอื่นที่เป็นอิสระจากกระบวนการจัดซื้อ-จัดจ้าง

สิ่งที่ต้องทำเพิ่มเติม:

-